

Ferdinandy György

Odaát

Azok, akik visszajöttek, valami alagútról szoktak beszélni. Valami nagy fényről. Egyetértenek abban, hogy ez a vakító fényár kellemes. Leírhatatlan boldogság tölti el őket, dadognak, nem tudják kifejezni az érzéseiket. Arról, hogy miért jöttek vissza, kevesebbet beszélnek. Nem akarják megbántani a környezetüket.

Befejezésül, egy kérdés. Minden esetben megkérdezik tőlük, hogy ez a kirándulás a túlvilágra megváltoztatta-e az életüket. Megváltoztatta, természetesen. Mindennek örülni tudnak, úgy, mint minden felgyógyulóban lévő nagybeteg.

Vannak persze, akik csak azt látják, amit látni akarnak. Az ilyenek nevében nem beszélhetek. De a többi: az alagút, a fény és a meleg, én előttem sem ismeretlenek.

Ami a megérkezés boldogságát illeti: lemondani jó. Minden felelősségtől megszabadul az ember. Rábízta magát valami nála nagyobbra. Hallom, a fagyhalál is ilyen fényes és meleg.

Visszajönni már nem ennyire kellemes. Száraz a torkod, csapkodnak, kiabálnak körülöttem az emberek.

*

Azokban az időkben a trópuson éltem, mint akkor mondtuk: száműzetésben. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy az ember tesz-vesz ugyan, jár-kel, beszél, de – nincs jelen. A társai valahol messze élnek, a tájak, ahol jár, réges-régiak. Mégis, ez a régmúlt számára a valóság, és csak álom, rossz álom a jelen.

Én is a régiekkel társalogtam minden éjjel, észre se vettem, hogy múlnak az évek, lassan megöszül a feleségem, és felnő a fiam.

De erről csak ennyit. A száműzöttek zombik. Élőhalottak. Alig-alig emberek.

Azután egy szép napon én is megbetegedtem. Kórházba kerültem, aláírtam egy nyilatkozatot. Feleségem egész éjjel mellettem szipogott. De én még akkor is a régiekkel társalogtam. Biztam benne, hogy visszakerülök közéjük, ha meghalok.

Amikor betoltak a műtőbe, mondják, ott állt az ajtóban a fiam. A műtő ajtajában mindig ácsorognak emberek.

Az altatót most is túladagolták az orvosok. Nem tudták, hogy annak, aki félálomban élte le az életét, elbóbiskolni nem nagy dolog.

Az ébredés annál nehezebb. Mintha zárt koporsóban dübörögne a láрма. Kimásznál belőle, de nem tudod felemelni a fejed. Még álmodsz is. Én azt, hogy nem térek magamhoz. Ezért van ez a csapkodás. Próbálják megmenteni az életemet.

Amikor kitólnak a folyosóra, a mennyezeten már égnek a lámpák. Beesteledett. Most, látom őket egy pillanatra. Sírnak, simogatják a fejemet. Azután becsukódik az ajtó. Az intenzív osztályra egyedül mennek a betegek.

*

Hogy mennyi idő múlt el? Amikor magamhoz térek, üres körülöttem a terem. Nincsen már sötét, nem egészen. Mintha pirkadna, most utólag így érzékelem. Sűrű, barna fény, az ágyam – ez is benne van a képben – fent áll, a tizedik emeleten.

És hát valami nagy zúgás van a levegőben, ez az, amire a legtisztábban emlékezem. Dübörgés és sistergő szellőkések. Szemben, a falon van egy óra is, de a mutatókat nem látom. Nem is érdekelnek. Ahol fekszem, nem órával mérik a percekét.

Hát csak így. Odakint tombol a szél. A személyzet elmenekült, az intenzív osztályon nincsen rajtam kívül beteg. Amikor behoztak, éppen közeledett egy hurrikán. Most megérkezett. Ledönti a fákat, szétszaggatja a vezetékeket. Húszméteres hullámokat görget a tenger, összeomlik a tizedik emelet.

Itt felejtettek, kétségtelenül. Nyitott szemmel fekszem az ágyon, ami olyan keskeny, hogy minduntalan lecsúszik róla a kezem. Nyugodt vagyok. Furcsa, időtlen várakozás. Várom a feleségemet.

Azután egyszer csak megnyílnak a zsilipek. Visszakerülök az emberek közé. Megtelik körülöttem a terem.

Az intenzív osztályon dél-amerikai a személyzet. Izmos, barna lányok, rámosolyognak a betegre, és mindenkit úgy szólítanak: édesem. Égnek a lámpák, csillognak a műszerek. Egy kolumbiai fiú felültet, megigazítja alattam a párnát.

– Megborotváljam? – kérdezi kedvesen.

– Elment a vihar?

– Miféle vihar? – és rám nevet.

Megpróbálják letagadni. Annyi baj legyen. Tudom, amit tudok: kinőtt a szakállam. Itt fekszem, napok óta. Megérintem a bőröm: ezt itt az állam, és ez itt a kezem.

– Mi van szerelmem? – kérdezi a nővér.

Süt a nap. A hozzátartozók nemsokára bejöhetnek. Tiszták és illatosak már a betegek.

Gyakran sírok ezekben a napokban. Ha megállnak fölöttem, ha megsimogatják a fejemet.

Egy reggel felöltöztetnek, tolókosiban várok a parkolóhelyen. A fiam magas és komoly. Lassan vezet, az utak rázósak a szigeten. Ez itt az egyetemi város. Valami leírhatatlan nyugalom. Véges-végig, a jólismert helyeken.

Hátra van még a kérdés. A szokásos. Hogy ez a kirándulás megváltoztatta-e az életemet? Meg, természetesen. Hunyorgok, nézelődöm, mint minden lábadozó nagybeteg.

De van még valami más is a csomagban. Csak most, utólag jut eszembe, hogy odaát egyetlen egyszer, egyetlen pillanatra se látogattak meg a régiek. Sem az élők, sem a holtak. Egyetlen pillanatra sem voltak velem.

Látom a világot, ahol élek. Ezt a tájat és ezeket az embereket.